

Luka Dedić rođen je u Beogradu 1973. godine. Diplomirao na ALU na Cetinju. Magistarske studije završava na FLU u Beogradu. Izlagao je na preko 15 samostalnih izložbi u regiji.

O izložbi

Izložba je posvećena malom formatu u tehnici ulje na platnu. Izraz je eksperimentalnog karaktera i istražuje izražajne mogućnosti malog formata.

Izložba je ostvarena u produkciji međunarodnog festivala suvremene književnosti ŠKURE - Šibenske književne ure.

Program festivala omogućili su Praznik rada, centar za umjetnost i kulturu, Grad Šibenik, Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, Turistička zajednica grada Šibenika, Šibensko-kninska županija, Kuća umjetnosti Arsen, Tvrdava kulture i ostali cijenjeni sponzori i partneri

LUKA DEDIĆ: NA PUTU ZA RAJ

O monumentalnim minijaturama Luke Dedića

Pristupio sam ovim radovima i ovom kratkom osvrtu s iskrenim entuzijazmom, ali iz razloga sasvim privatnih i emotivnih, jer me za Luku Dedića vežu duboke, tople i neraskidive obiteljske veze koje sežu do sredine prošlog stoljeća i koje se, evo, uspješno prenose kroz generacije.

Dakle, izvorni plan je bio da povodom Lukinih slika prigodno i pristojno prisnažim nekoliko uobičajenih fraza iz blaziranog repertoara suvremene likovne kritike, dodatno to začinem s nekoliko svježijih dosjetki, po mogućnosti bogohulnih u odnosu na vladajući kanon, pa da svi sretno zaplješčemo i radosno pohitamo na piće...

Međutim, Lukini radovi su me osvojili do te mjere da je cijeli opisani teret pozitivne predrasude u hipu nestao - ostale su odjednom samo slike i ja.

Dvanaest minijatura koje su pred vama, iako izabrane za prigodu ove izložbe, ovog festivala i ove kuće, svejedno kao cjelina djeluju vrlo konzistentno. Luki su roditelji nadjenuli točno ime - on je izvorni slikopisac, suvereno vlada metjeom, slika s lako-

ćom, gotovo virtuosno, njegov je rukopis organiziran oko jasne likovne ideje.

Formalno, unutar predstavljenih radova jasno se razabiru dva paralelna pravca; figurativni - razgovjetnih linija i omeđenih ploha s tek ponekim naznakama prostornog iluzionizma, motivski uglavnom zaokupljen ljudskim glavama i fantamazgoričnim organskim oblicima. Drugi, iako također formalno ostaje unutar figuracije, gotovo da je slobodan od mimetičkog i po svojem je duhu zapravo apstrakcija. Prekomjernim gomilanjem oblika i elemenata autor svjesno derogira čitljivost i postupno se do kraja oslobađa naracije. Pa ipak, naslovi daju naslutiti stvarnu autorovu namjeru i poziciju - i kod ovih, uvjetno rečeno, "apstraktnijih" radova radi se o istom snoviđenju, samo na višoj razini. Ovo je također direktan prijenos autorovih tjeskobnih vizija, samo iz puno dubljeg sna.

Još jedna Dedićeva vrlina jasno se daje iščitati iz njegovih radova. On je, vidno nezainteresiran za vladajuće trendove u suvremenoj izlagačkoj djelatnosti koji su, složit

ćete se, postali jednako depasirani koliko i militantni. On slika slobodno, iz iskrenog unutrašnjeg poriva, bez opterećenja i to se daje očitati vrlo lako jer se ove slike uopće ne trude prikriti debeli talog povijesnog iskustva. Štoviše, u tome se, što je svojevrsni paradoks, krije njihova dodatna vrijednost. Naime, Dedićevo slobodno emuliranje rukopisa velikih učitelja ne umanjuje, nego upravo suprotno, dodatno učvršćuje likovnu vjerodostojnost i smislenost njegovih radova.

Velika VHP, moja pokojna profesorica, naučila me na primjeru pikucne Boccionijeve skulpture "Razvijanje boce u prostoru" da monumentalno nije nužno vezano uz veličinu i objasnila nam, jednom za svagda, zašto je spomenuta skulpturica monumentalnija od Sv. Petra i Taj Mahala zajedno. Zato vam danas sa velikom sigurnošću mogu potvrditi - ove su Dedićeve minijature također monumentalne!

Ne morate ih nužno zamišljati u ogromnom formatu, premda i to ponekad pomaže - njihova monumentalnost krije se u epskoj likovnoj naraciji, u veličanstvenoj, raskošnoj kompoziciji jedne tjeskobne distopijske arkadije, u složenom odnosu nebrojenih organskih elemenata na slici koji miješaju najbizarnije elemente iz grčke mitologije sa luđačkom likovnom poetikom holivudskog blockbuster SF-a; svaki od ovih radova jedan je samodostatan svijet koji se strpljivo gradi s bezbroj detalja i u kojem vladaju vrlo jasni unutarnji zakoni.

I to sve u kvadratnom formatu od jedva tridesetak centimetara. Postići to, pa isto

dosljedno braniti, odlika je samo velikih majstora.

I na kraju, o čemu se ovdje zapravo radi? Iako sam naslov izložbe jasno ukazuje na čvrstoću autorove vjere u viši smisao, posvemašnja strava egzistencije koja tiho vrišti sa ovih slika, ima svoje duboke i jasno prepoznatljive korijene u mračnim snovitim predjelima povijesti slikarstva. Ovdje ima ludičkog karnevalskog mraka Boscha i Brueghela, Goyinih staračkih mora; zastrašujućih izrastajućih organskih oblika tipičnih za Guimarda i Hortu, ima čistog užasa njemačkih ekspresionista Dixea i Kirchnera, suspregnutog mraka Renea Magrittea, ima onog vrištećeg, luđačkog očaja što ga nalazimo u najboljem Dalija; cijedi se sa ovih platana i krvavo Baconovo snoviđenje postapokalipse drugog rata, sve do stilom najbližeg - mraka i užasa sabijenog u slike velikog crnogorsko-pariškog majstora kasnog nadrealizma Dade Đurića.

Međutim, nemojmo brkati prošlost i sadašnjost. Ovaj mrak kojeg gledate, Dedićev mrak, to je autentični ovodobni, suvremeni mrak, mrak kojeg živimo, mrak kojeg bespomoćno gledamo kako raste pred našim očima. Lokalni mrak, regionalni mrak, svjetski mrak. Naš mrak!

Zato zaplješčimo razdragano kao da nije ništa, pohitajmo na piće i prepustimo se lagodnom žamoru... Živjeli!

Saša Runjić

Šibenik, 17. rujna 2025.